

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W IV KWARTALE 2011 R.

Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40 – 158 Katowice

www.stat.gov.pl/katow

e-mail:
SekretariatUsKce@stat.gov.pl

tel.: 32 779 12 00
fax: 32 779 13 00, 258 51 55

Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** (BAEL), przeprowadzonego w IV kwartale 2011 r. Badanie to stanowi podstawowe źródło informacji o sytuacji na rynku pracy. Przedmiotem badania jest ocena sytuacji w zakresie aktywności ekonomicznej ludności, tzn. fakt wykonywania pracy, pozostawania bezrobotnym lub biernym zawodowo w badanym tygodniu. Badaniem objęte są wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych. Od I kwartału 2010 r. próba do BAEL została dwukrotnie zwiększona.

Podstawą metodologii BAEL są definicje ludności aktywnej zawodowo (pracujących i bezrobotnych) przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i EUROSTAT.

Sumy niektórych danych mogą być różne od wielkości „ogółem”. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

PODSTAWOWE DEFINICJE

Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się. Jeżeli któraś z osób mieszkających razem utrzymuje się oddzielnie, to tworzy odrębne, jednoosobowe gospodarstwo domowe. Do członków gospodarstwa domowego zaliczono osoby: obecne w gospodarstwie domowym, nieobecne przez okres do 3 miesięcy włącznie, nieobecne przez okres dłuższy niż 3 miesiące, jeżeli nieobecność wynikała z charakteru wykonywanej przez nich pracy.

Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- 1) **wykonywały przez co najmniej 1 godzinę** pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- 2) **miały pracę**, ale jej nie wykonywały z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego, wypoczynkowego lub innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy lub powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczani byli również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Główne miejsce pracy ustalane jest na podstawie subiektywnej oceny respondenta. W przypadku wątpliwości za pracę główną uznaje się tę, która zajmuje więcej czasu. Jeżeli prace respondenta zajmują taką samą ilość czasu, pracą główną jest ta, która przynosi wyższy dochód.

Do **bezrobotnych** zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u od I kwartału 2001 r. zostały zaliczone osoby w wieku 15 – 74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi; aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę; były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć. Czas poszukiwania pracy liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie.

Ludność bierna zawodowo to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu: nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały; nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym; nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie dłuższym niż 3 miesiące lub do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności.

Wskaźnik zatrudnienia jest to procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI NA TLE KRAJU I INNYCH WOJEWÓDZTW

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w IV kwartale 2011 r. w województwie śląskim liczba ludności w wieku 15 lat i więcej stanowiła 12,7% omawianej zbiorowości w kraju. W województwie odnotowano niższy niż w kraju współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia oraz niższą stopę bezrobocia.

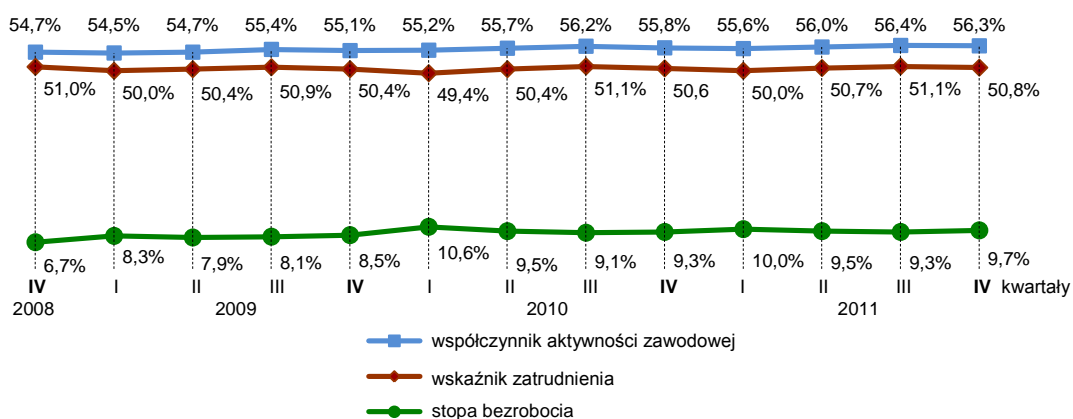
**Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej
w województwie na tle kraju w IV kwartale 2011 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
		razem	pracujący	bezrobotni	
	w tysiącach				
WOJEWÓDZTWO	4039	2201	1992	210	1838
Mężczyźni	1939	1202	1104	98	737
Kobiety	2100	999	888	111	1101
Kraj	31884	17951	16201	1750	13934
Mężczyźni	15178	9813	8946	867	5365
Kobiety	16706	8138	7255	883	8568
Kraj = 100	12,7	12,3	12,3	12,0	13,2

Województwo śląskie w porównaniu z innymi województwami charakteryzowało się w IV kwartale 2011 r.:

- jednym z niższych współczynników aktywności zawodowej (po województwie zachodniopomorskim, warmińsko-mazurskim, dolnośląskim, opolskim),
- jednym z niższych wskaźników zatrudnienia (po województwie zachodniopomorskim, warmińsko-mazurskim, dolnośląskim, kujawsko-pomorskim i opolskim),
- jedną z niższych wartości stopy bezrobocia (po województwie wielkopolskim, mazowieckim, pomorskim i opolskim).

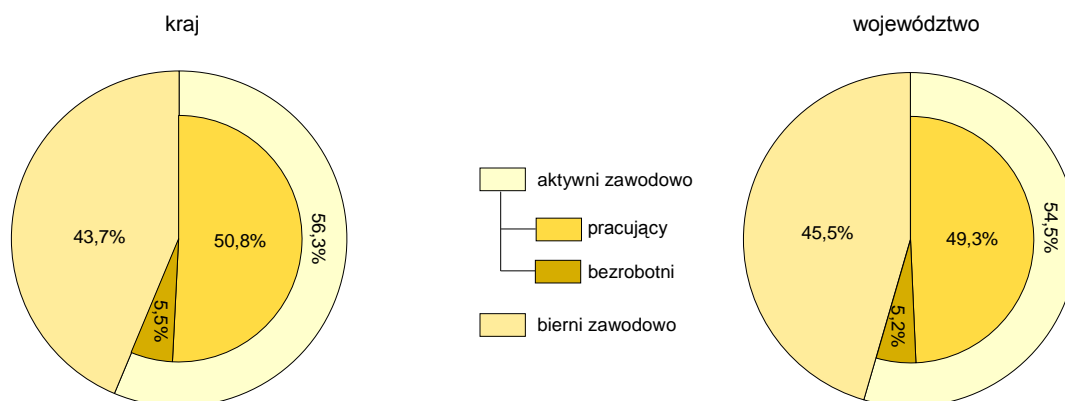
Wskaźniki aktywności zawodowej ludności w kraju

LUDNOŚĆ AKTYWNA I BIERNA ZAWODOWO

Według danych BAEL w IV kwartale 2011 r. w województwie śląskim liczba ludności w wieku 15 lat i więcej wyniosła 4039 tys. i w ujęciu rocznym zwiększyła się o 3,8%. Wśród aktywnych zawodowo pracujący stanowili 90,5%, a bezrobotni – 9,5%. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. liczba pracujących i bezrobotnych wzrosła odpowiednio o: 107 tys. osób i 29 tys. osób; wzrosła również liczba biernych zawodowo o 13 tys. osób.

Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej ludności w IV kwartale 2011 r.

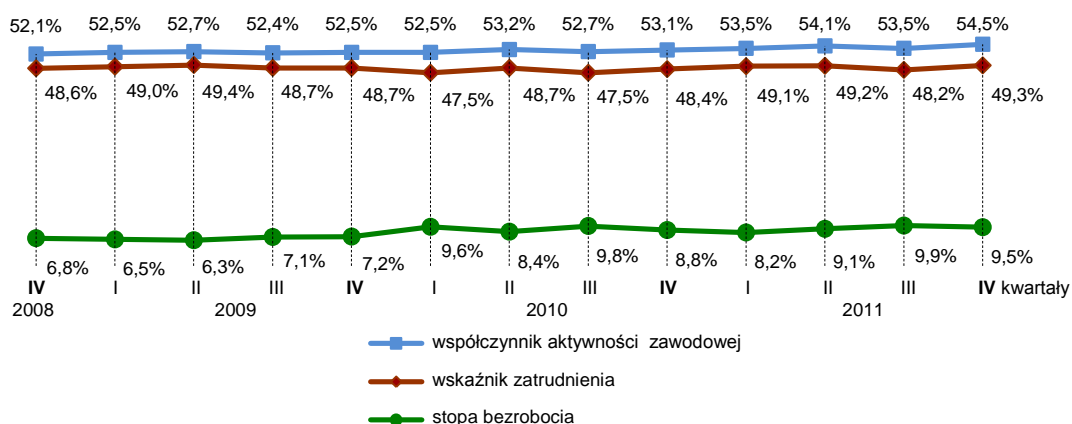

W porównaniu z III kwartałem 2011 r. odnotowano wzrost: liczby ludności w wieku 15 lat i więcej (o 14 tys.), w tym aktywnych zawodowo (o 49 tys.), natomiast spadek biernych zawodowo (o 35 tys.). Spośród aktywnych zawodowo odnotowano wzrost liczby pracujących (o 53 tys.), natomiast spadek liczby bezrobotnych (o 3 tys.).

W odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W IV kwartale 2011 r. na 1000 pracujących przypadało 1028 osób bezrobotnych i biernych zawodowo (w miastach – 1015, na wsi – 1073), natomiast w IV kwartale 2010 r. – 1064 (w miastach – 1048, na wsi – 1121).

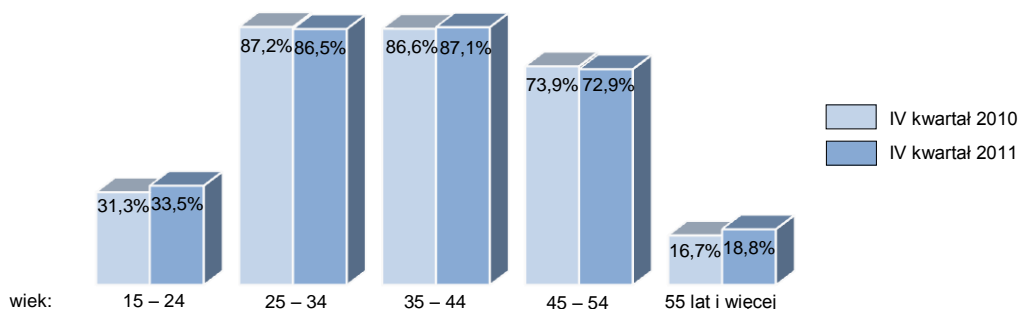
Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale 2011 r. wyniósł 54,5% (w kraju 56,3%). Był on wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet (62,0% wobec 47,6%) oraz wyższy dla mieszkańców miast niż wsi (54,7% wobec 53,8%).

Wskaźniki aktywności zawodowej ludności w województwie śląskim

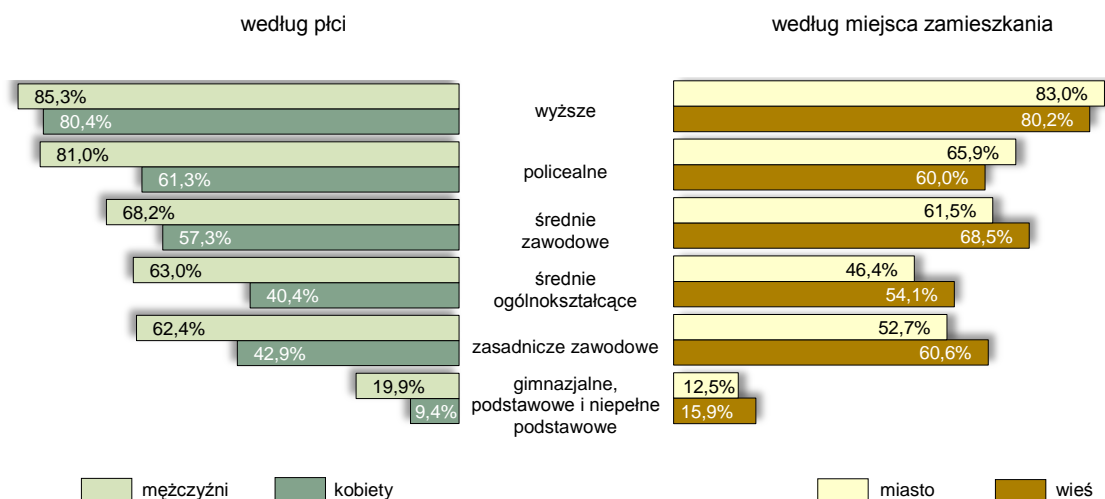
W skali roku zwiększył się współczynnik aktywności zawodowej dla ludności ogółem o 1,4 pkt proc. oraz dla mieszkańców wsi i miast odpowiednio o: 2,4 pkt proc. i 1,1 pkt proc. Wzrosła aktywność zawodowa zarówno kobiet i mężczyzn odpowiednio o: 1,6 pkt proc. i 1,0 pkt proc.

Współczynnik aktywności zawodowej według wieku

Najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (82,7%) oraz policealnym i średnim zawodowym (63,1%), natomiast najniższy z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (13,5%).

Współczynnik aktywności zawodowej według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2011 r.

Aktywność zawodowa ludności w wieku 15 lat i więcej znalazła swoje odbicie w aktywności członków gospodarstw domowych. W IV kwartale 2011 r. gospodarstwa domowe, które posiadały w swoim składzie przynajmniej jedną osobę pracującą i nie były obciążone bezrobociem stanowiły 54,7% ogółu gospodarstw, natomiast gospodarstwa obciążone bezrobociem 9,5%, przy czym 3,6% ogółu to gospodarstwa obciążone bezrobociem bez pracujących. Pozostałe 35,8% to gospodarstwa osób biernych zawodowo.

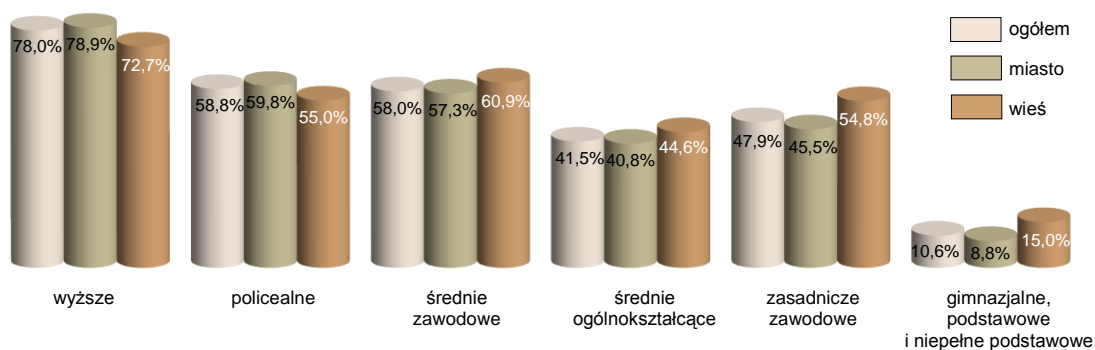
PRACUJĄCY

W IV kwartale 2011 r. zbiorowość pracujących województwa śląskiego liczyła 1992 tys. i stanowiła 12,3% pracujących w kraju. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. zbiorowość ta zwiększyła się o 107 tys., tj. o 5,7%. Liczba pracujących wzrosła zarówno na wsi jak i w miastach (odpowiednio o: 9,8% i 4,5%). Zwiększyła się również populacja pracujących mężczyzn i kobiet (odpowiednio o: 5,8% i 5,3%). W IV kwartale 2011 r. pracujący stanowili 49,3% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 50,8%). Ich udział zwiększył się zarówno w porównaniu z IV kwartałem 2010 r. jak i z III kwartałem 2011 r. (odpowiednio o: 0,9 pkt proc. i 1,1 pkt proc.). Wyższy wskaźnik zatrudnienia zanotowano dla mężczyzn niż dla kobiet (56,9% wobec 42,3%) oraz wyższy dla mieszkańców miast niż wsi (49,6% wobec 48,2%).

W ujęciu rocznym zwiększył się zarówno poziom zaangażowania zawodowego kobiet i mężczyzn (odpowiednio o: 1,0 pkt proc. i 0,5 pkt proc.). Podobną relację odnotowano dla mieszkańców wsi i miast (wzrost wskaźnika zatrudnienia odpowiednio o: 1,0 pkt proc. i 0,8 pkt proc.).

W porównaniu z III kwartałem 2011 r. zanotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia dla populacji kobiet (o 2,0 pkt proc.). Wskaźnik dla mężczyzn pozostał na tym samym poziomie (56,9%). Zwiększył się poziom zaangażowania zawodowego w miastach (o 1,6 pkt proc.), natomiast zmniejszył się na wsi (o 0,6 pkt proc.).

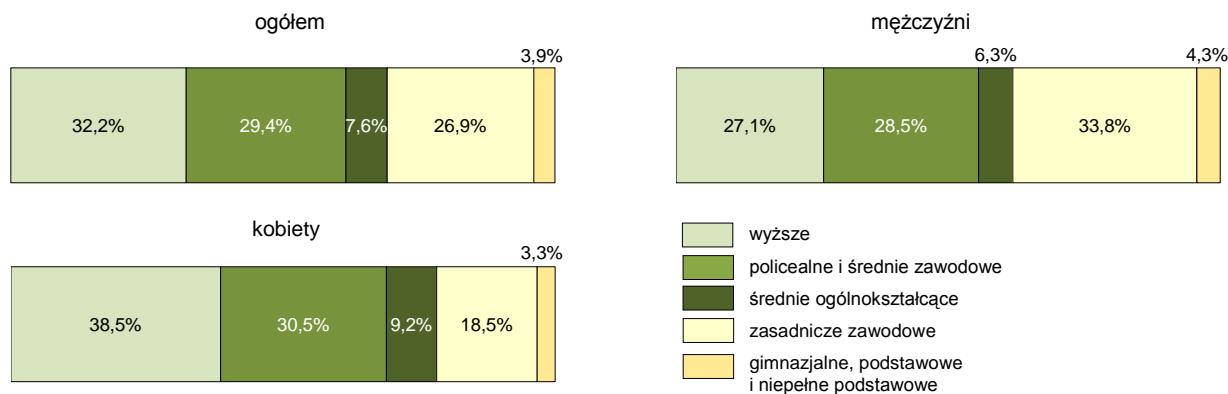
Wskaźnik zatrudnienia według miejsca zamieszkania i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2011 r.

Wśród pracujących największą grupę tworzyły osoby w wieku 25 – 34 lata (31,2%), których liczba zwiększyła się w stosunku do IV kwartału 2010 r. o 7,8%. Osoby w wieku 35 – 44 lata stanowiły 25,7% ogółu pracujących, a ich liczba w ujęciu rocznym wzrosła o 2,0%. Udział pracujących w wieku 45 – 54 lata wyniósł 24,6%, a ich liczba w skali roku wzrosła o 2,9%. Najmniej liczną grupę tworzyły osoby w wieku 15 – 24 lata (6,7%), których liczba zwiększyła się w porównaniu z danymi sprzed roku (o 1,5%).

Biorąc pod uwagę strukturę pracujących według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2011 r. dominowały osoby z wykształceniem wyższym (641 tys.), policealnym i średnim zawodowym (586 tys.) oraz zasadniczym zawodowym (536 tys.). Najmniej pracujących posiadało wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (77 tys. osób). W skali roku odnotowano wzrost liczby pracujących z wykształceniem wyższym (o 11,5%), policealnym i średnim zawodowym oraz gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (po 8,5%). Spadek liczby pracujących odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 3,2%) i zasadniczym zawodowym (o 1,5%).

Struktura pracujących według płci i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2011 r.

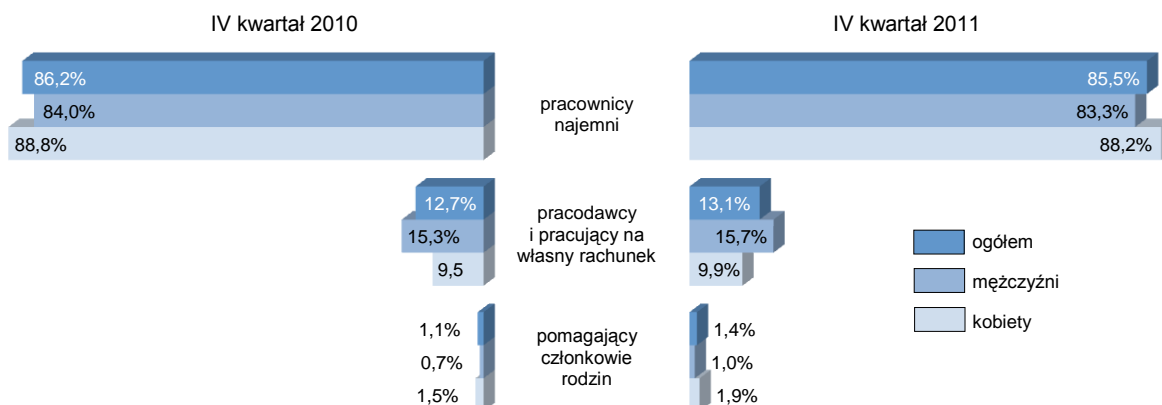

W IV kwartale 2011 r. wśród ogółu pracujących było 1104 tys. (55,4%) mężczyzn i 888 tys. (44,6%) kobiet. Pracujące kobiety były lepiej wykształcone niż mężczyźni. Co najmniej średnim poziomem wykształcenia legitymowało się ponad 78% pracujących kobiet wobec prawie 62% pracujących mężczyzn o takim poziomie wykształcenia. Liczba pracujących mężczyzn z wykształceniem zasadniczym zawodowym była ponad 2-krotnie wyższa niż liczba pracujących kobiet. Na każdym poziomie wykształcenia wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn był wyższy niż dla kobiet.

W pełnym wymiarze czasu pracy pracowało 1837 tys. osób (92,2%), a w niepełnym wymiarze czasu pracy 154 tys. osób (7,7%). W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. odnotowano wzrost liczby pracujących w pełnym wymiarze czasu pracy o 6,6%, natomiast spadek liczby pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy o 4,3%. Wśród osób pracujących w pełnym wymiarze czasu pracy mieszkańcy miast stanowili 78,0%. Blisko 68% osób pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy stanowiły kobiety.

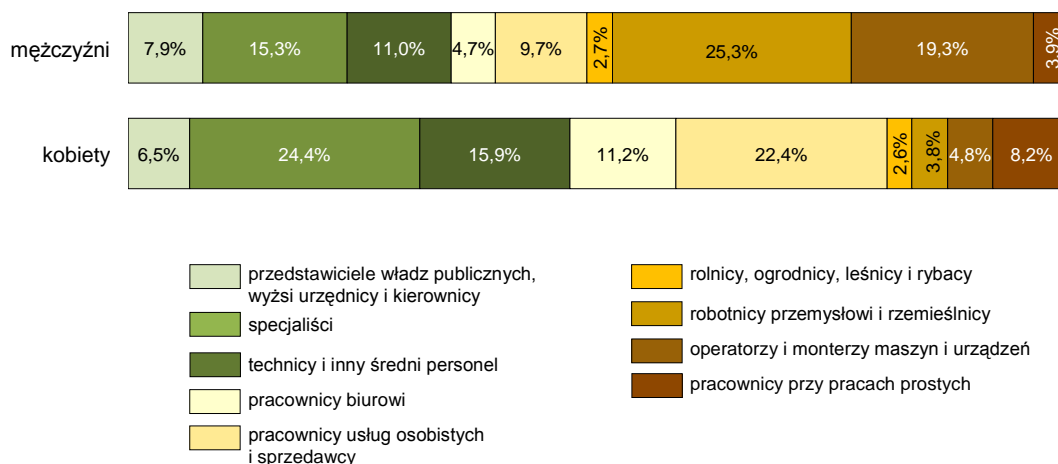
Biorąc pod uwagę status zatrudnienia, najliczniejszą grupę wśród pracujących stanowili pracownicy najemni – 1703 tys. osób. Kolejną grupą byli pracodawcy i pracujący na własny rachunek – 261 tys. osób, natomiast najmniej liczną zbiorowość tworzyli pomagający członkowie rodzin – 28 tys. osób.

Pracujący według statusu zatrudnienia

Najliczniejszymi grupami zawodowymi pracujących byli: specjaliści (19,4% ogółu), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (15,7%), pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (15,3%), technicy i inny średni personel (13,2%), operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (12,9%). Najmniej liczną zbiorowość tworzyli rolnicy, ogrodnicy leśnicy i rybacy (2,7%).

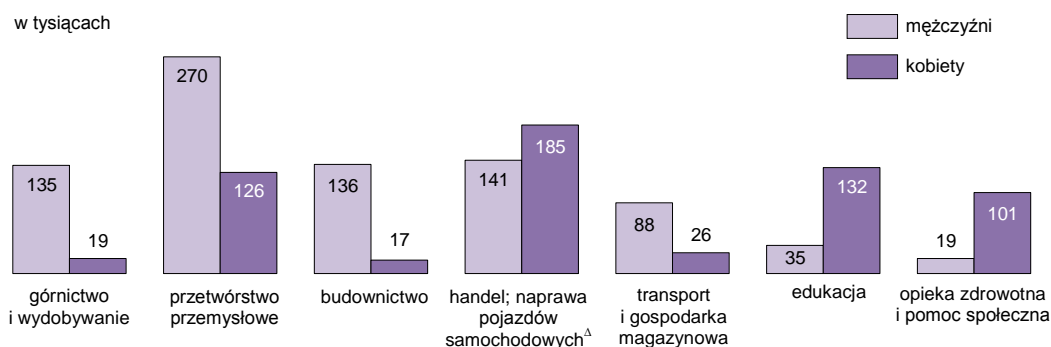
Pracujący według płci i wybranych grup zawodów w IV kwartale 2011 r.

W IV kwartale 2011 r. najczęściej osób pracowało w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (396 tys.), handel; naprawa pojazdów samochodowych (326 tys.), edukacja (168 tys.), górnictwo i wydobywanie (155 tys.), budownictwo (154 tys.), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (120 tys.) oraz transport i gospodarka magazynowa (114 tys.). Najmniej osób pracowało w sekcji działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (22 tys.).

Mężczyźni stanowili większość wśród pracujących m.in. w sekcjach budownictwo (88,3%), górnictwo i wydobywanie (87,1%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (85,7%) oraz transport, gospodarka magazynowa (77,2%), natomiast kobiety dominowały m.in. w sekcjach: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (84,2%), edukacja (78,6%), zakwaterowanie i gastronomia (70,8%) oraz obsługa rynku nieruchomości (64,0%).

Pracujący według płci i wybranych sekcji PKD w IV kwartale 2011 r.

W IV kwartale 2011 r. pracę dodatkową wykonywało 117 tys. pracujących (5,9% ogółu), tj. więcej niż przed rokiem i III kwartałem 2011 r. (odpowiednio o: 12,5% i 13,6%). W więcej niż jednym miejscu pracy pracowały najczęściej osoby z wykształceniem wyższym (9,6% pracujących w danej grupie) oraz osoby w wieku 35 – 44 lata (7,1%).

Liczba osób poszukujących innej pracy niż obecnie wykonywana wyniosła 80 tys. i była niższa niż przed rokiem o 10,1%, natomiast wyższa niż w poprzednim kwartale o 9,6%. Główną przyczyną poszukiwania pracy była chęć polepszenia warunków finansowych, którą zadeklarowało 45 tys. osób, tj. 56,3% osób poszukujących innej pracy. Chęć zmiany pracy deklarowały najczęściej osoby w wieku 25 – 34 lata (47,5% ogółu poszukujących nowej pracy), osoby z wykształceniem wyższym (38,8%) oraz policealnym i średnim zawodowym (30,0%).

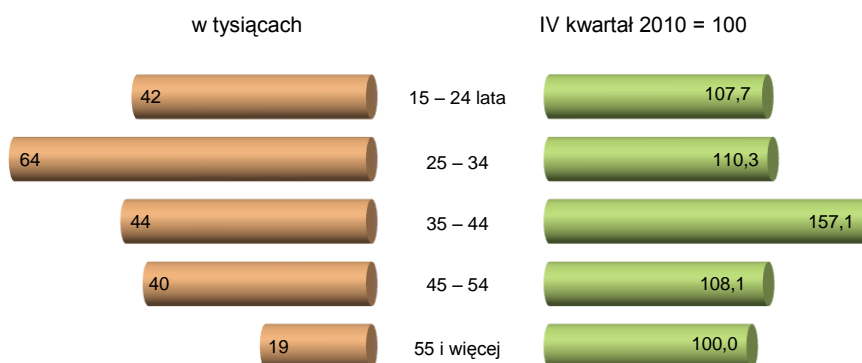
BEZROBOTNI

Według wyników BAEL w IV kwartale 2011 r. w województwie śląskim zbiorowość bezrobotnych wyniosła 210 tys. osób, w tym 159 tys. w miastach oraz 50 tys. na wsi. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. liczba bezrobotnych wzrosła o 29 tys., natomiast w porównaniu z III kwartałem 2011 r. obniżyła się o 3 tys. osób. W skali roku zanotowano wzrost bezrobotnych zamieszkałych zarówno w miastach jak i na wsi (po 14 tys.).

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2011 r. wyniosła 9,5% (w kraju 9,7%) i wzrosła w ujęciu rocznym o 0,7 pkt proc. oraz obniżyła się w odniesieniu do III kwartału 2011 r. o 0,4 pkt proc. Stopa bezrobocia dla populacji kobiet wyniosła 11,1%, a dla mężczyzn 8,2%. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego zanotowano wzrost stopy bezrobocia zarówno dla kobiet o 0,9 pkt proc. i 0,7 pkt proc. dla mężczyzn. W ujęciu rocznym stopa bezrobocia była także wyższa dla mieszkańców wsi niż dla mieszkańców miast (10,3% wobec 9,3%), tj. wzrost odpowiednio o 2,0 pkt proc. na wsi i o 0,4 pkt proc. w miastach. Biorąc pod uwagę strukturę wieku bezrobocie w największym stopniu dotknęło ludzi młodych. W IV kwartale 2011 r. stopa bezrobocia dla osób w wieku 15 – 24 lata była ponad 2,5-krotnie wyższa niż dla całej populacji i wyniosła 23,9%. W populacji bezrobotnych przeważały kobiety (111 tys. wobec 98 tys. mężczyzn).

Bezrobotni według wieku w IV kwartale 2011 r.

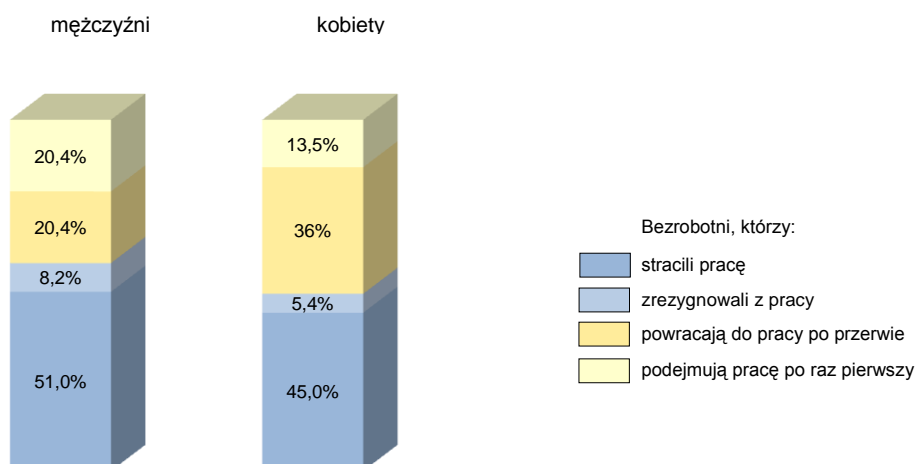

Najbardziej narażone na bezrobocie były osoby o niskim poziomie wykształcenia. Dla osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym stopa bezrobocia była znacznie wyższa niż dla osób z wykształceniem wyższym (21,4% wobec 5,7%).

W IV kwartale 2011 r. liczba bezrobotnych poszukujących pracy przez okres dłuższy niż 1 rok wyniosła 69 tys. Udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 32,9%. Zjawisko długotrwałego poszukiwania pracy, w większym stopniu dotyczyło mieszkańców wsi (36,0%), niż mieszkańców miast (32,1%). Dla populacji mężczyzn udział osób długotrwanie bezrobotnych wyniósł 37,8%, a dla populacji kobiet ukształtował się na poziomie 29,7%.

Bezrobotni najczęściej poszukiwali pracy poprzez krewnych i znajomych (77,1%), powiatowy urząd pracy (64,3%), bezpośredni kontakt z zakładem pracy (59,0%), zamieszczanie lub odpowiadanie na ogłoszenia (44,3%), uczestnictwo w testach, rozmowach kwalifikacyjnych (21,0%). Starania o zorganizowanie własnego miejsca pracy podjęło 3,3% bezrobotnych. *Należy tutaj zaznaczyć, że w badaniu BAEL osoba mogła podać więcej niż jedną odpowiedź dotyczącą ww. kwestii.*

Struktura bezrobotnych według kategorii i płci bezrobotnych w IV kwartale 2011 r.

Liczba bezrobotnych dotychczas niepracujących ukształtowała się na poziomie 36 tys. (17,1% ogółu) i wzrosła w porównaniu z IV kwartałem 2010 r. i III kwartałem 2011 r. odpowiednio o: 63,6% i 5,9%. Wśród bezrobotnych podejmujących pracę po raz pierwszy przeważali mężczyźni (55,6%).

Bezrobotni, którzy poprzednio pracowali w IV kwartale 2011 r. liczyli 174 tys. osób i stanowili 82,9% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 87,8%). Ich liczba wzrosła w skali roku o 9,4% natomiast obniżyła się w porównaniu do III kwartału 2011 r. o 2,8%. Głównymi przyczynami zaprzestania pracy przez poprzednio pracujących były: likwidacja zakładu pracy lub stanowiska pracy (33,9%) oraz zakończenie pracy na czas określony, dorywczej, sezonowej (25,3%). Bezrobotni poprzednio pracujący mieszkający w mieście stanowili 77,6%.

Zbiorowość bezrobotnych uprzednio pracujących, dla których przerwa w pracy wynosiła mniej niż 8 lat w IV kwartale 2011 r. liczyła 152 tys. osób, tj. więcej niż w IV kwartale 2010 r. o 11,8% i mniej o 2,6% w III kwartale 2011 r. Prawie 86% osób uprzednio pracujących w okresie poprzedzającym brak pracy pracowało w jednostkach sektora prywatnego. Najwięcej z nich pracowało w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (23,0%), przetwórstwo przemysłowe (21,7%) oraz budownictwie (15,8%).

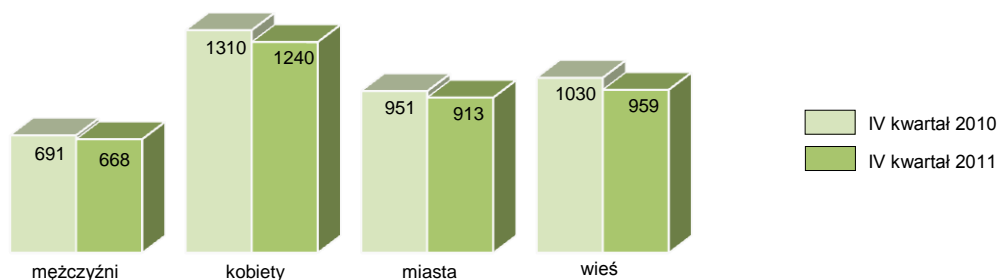
Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osobę uprzednio pracującą wyniósł 10,5 miesiąca. Dłużej poszukiwali pracy mężczyźni (11,2 miesiące) niż kobiety (9,9 miesiące). Największą grupę poszukujących pracy stanowiły osoby ze stażem pracy 1 rok i mniej, tj. 78 tys. (51,3%), natomiast najmniejszą ze stażem 4 – 5 lat, tj. 11 tys. (7,2%).

Wśród gospodarstw domowych z osobami bezrobotnymi przeważały gospodarstwa z jedną osobą bezrobotną (93,7%). Gospodarstwa z dwiema i więcej osobami bezrobotnymi stanowiły 6,3%. Podobne relacje odnotowano dla gospodarstw domowych w miastach (95,1% wobec 4,9%) i na wsi (88,6% wobec 11,4%).

BIERNI ZAWODOWO

Zbiorowość biernych zawodowo w IV kwartale 2011 r. liczyła 1838 tys. osób i stanowiła 45,5% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. Ich liczba wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem ub. r. o 0,7% oraz obniżyła się w porównaniu z III kwartałem 2011 r. o 1,9%. Wśród biernych zawodowo przeważały kobiety (59,9%) oraz mieszkańcy miast (77,2%). W ujęciu rocznym zanotowano wzrost liczby biernych zawodowo mężczyzn (o 2,2%) i spadek liczby biernych zawodowo kobiet (o 0,3%). Liczba biernych zawodowo mieszkańców wsi i miast wzrosła odpowiednio o: 2,2% i 0,3%.

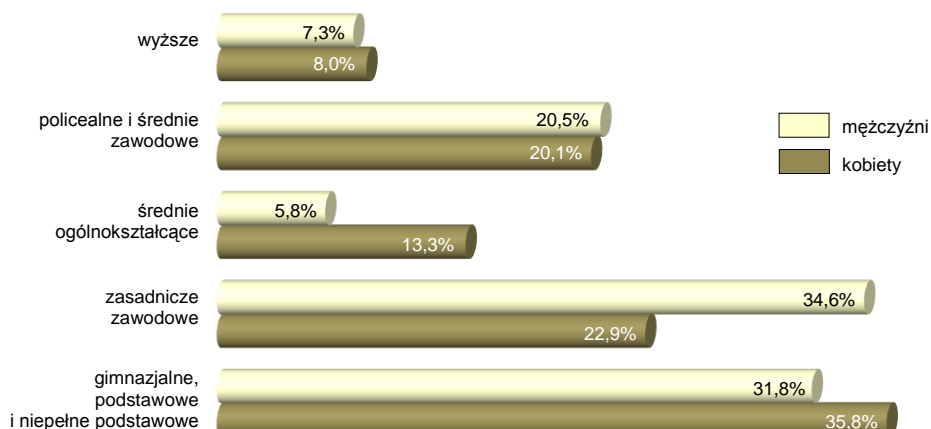
Bierni zawodowo na 1000 pracujących według płci i miejsca zamieszkania

Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 49,5% biernych zawodowo, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym 42,9%. Najmniej liczną grupę tworzyły osoby w wieku przedprodukcyjnym 7,5%.

Wśród biernych zawodowo przeważały osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (34,2%) oraz zasadniczym zawodowym (27,5%). Osoby legitymujące się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowiły 20,2% biernych zawodowo, natomiast średnim ogólnokształcącym 10,3%. Najmniej biernych zawodowo posiadało wykształcenie wyższe (7,8%).

Bierni zawodowo według płci i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2011 r.

Liczba biernych zawodowo nieposzukujących pracy wyniosła w IV kwartale 2011 r. 1826 tys. osób i stanowiła 99,3% ogółu biernych zawodowo. W ujęciu rocznym odnotowano wzrost liczby omawianej zbiorowości o 0,6%, natomiast w porównaniu z poprzednim kwartałem spadek o 1,9%. Głównymi przyczynami bierności podawanymi przez osoby nieposzukujące pracy były: emerytura (47,2%), nauka, uzupełnianie kwalifikacji (17,9%), obowiązki rodzinne związane z prowadzeniem domu (15,1%), choroba, niesprawność (13,9%).

W IV kwartale 2011 r. liczba biernych zawodowo uprzednio pracujących ukształtowała się na poziomie 1392 tys., tj. wyższym niż w IV kwartale ub. r. (o 2,2%) oraz niższym w III kwartale 2011 r. (o 1,1%). Głównymi przyczynami zaprzestania pracy przez uprzednio pracujących były: emerytura, renta (67,9%), likwidacja zakładu pracy lub stanowiska pracy (7,1%), inne powody osobiste lub rodzinne (4,4%), zakończenie pracy na czas określony, dorywczej (2,6%).

PODSUMOWANIE

W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2011 r. w województwie śląskim wskazują na poprawę sytuacji na rynku pracy. Zanotowano wzrost współczynnika aktywności zawodowej oraz wskaźnika zatrudnienia. Zwiększyła się liczba ludności w wieku 15 lat i więcej, liczba aktywnych zawodowo oraz liczba pracujących. Obniżyła się liczba osób poszukujących innej pracy niż obecnie wykonywana, natomiast wzrosła liczba osób, które podjęły dodatkową pracę. W wyniku zmian na rynku pracy obniżyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi.

W IV kwartale 2011 r. sytuacja kobiet na rynku pracy nadal była mniej korzystna niż mężczyzn. Zarówno współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia dla kobiet był niższy niż dla mężczyzn, natomiast stopa bezrobocia była wyższa dla kobiet niż dla mężczyzn.

W trudnej sytuacji na rynku pracy były osoby młode oraz osoby o niskim poziomie wykształcenia. Najwyższą stopę bezrobocia zanotowano w grupie osób w wieku 15 – 24 lata oraz wśród osób posiadających wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe. Najbardziej zagrożone bezrobociem były osoby w wieku 25 – 34 lata oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym. W skali roku wzrosła stopa bezrobocia dla mieszkańców miast i wsi.

Aktywność zawodowa ludności w wieku 15 lat i więcej znalazła odzwierciedlenie w aktywności zawodowej członków gospodarstw domowych. W prawie 55% gospodarstw domowych w IV kwartale 2011 r. była przynajmniej jedna osoba pracująca (bez bezrobotnych), natomiast prawie 36% stanowiły gospodarstwa domowe bez osób aktywnych zawodowo.

W porównaniu z III kwartałem 2011 r. odnotowano wzrost zbiorowości osób aktywnych zawodowo, na co wpłynął wzrost liczby pracujących. Odnotowano wzrost współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia, natomiast spadek stopy bezrobocia.

Opracowanie

Katarzyna BORKOWSKA, Małgorzata GROTKOWSKA

Opracowanie graficzne

Agnieszka KAIM

Śląski Ośrodek Badań Regionalnych

Katowice, marzec 2012 r.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH W TABLICACH

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło.
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Kropka (.)	–	szacunek mniejszy od 5 tysięcy, konkretna wartość nie podana ze względu na wysoki losowy błąd próby.
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.
„W tym”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.